

Τί χάνεται μαζί με τη γραφή; Νέα εποχή

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Το ίντερνετ και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές έχουν μπει έντονα στην καθημερινότητά μας τα τελευταία 20 χρόνια και σήμερα για πολλούς φαντάζει δύσκολο να σκεφτούν τη ζωής τους χωρίς αυτά. Δεδομένου ότι γινόμαστε όλο και πιο εξαρτημένοι από τις νέες τεχνολογίες, δεν είναι λίγοι αυτοί που ισχυρίζονται πως αυτές “μας κάνουν περισσότερο χαζους”.

Από τη μια, το ίντερνετ, τα smartphones και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές έχουν κάνει τη ζωή μας αρκετά πιο εύκολη, προσφέροντάς μας μεταξύ άλλων πρόσβαση σε τεράστιες ποσότητες πληροφοριών. Από την άλλη, πολλοί ανησυχούν ότι οι υπολογιστές αποθαρρύνουν την κατάρτιση, ενθαρρύνοντας την αναζήτηση απαντήσεων και μειώνοντας την τέχνη της ευρετικής επίλυσης προβλημάτων.

Τέτοιου είδους φόβοι για τις επιδράσεις των ηλεκτρονικών μέσω στην ανθρώπινη συμπεριφορά και σκέψη επεκτείνονται σε θέματα που αφορούν τις νέες γενιές και τις μαθησιακές δυνατότητες των νεαρών παιδιών, τα οποία είναι κάτι παραπάνω από εξοικειωμένα με τα τεχνολογικά μέσα.

Μάλιστα, πολλά κράτη έχουν υιοθετήσει πρότυπα διδασκαλίας που προωθούν τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, ήδη από τις πρώτες τάξεις του δημοτικού. Ακολουθώντας το αμερικανικό πρότυπο, πολλά σχολεία σε όλο τον κόσμο μαθαίνουν γραφή στα παιδιά στο νηπιαγωγείο και στην πρώτη τάξη, δίνοντας από πολύ νωρίς την έμφαση στο πληκτρολόγιο.

Είναι, λοιπόν, αναπόφευκτο να αναρωτηθεί κανείς σε ποιο βαθμό αυτή η μετατόπιση από το χειρόγραφο στο πληκτρολόγιο και την οθόνη, επηρεάζει το τρόπο που λειτουργούμε, μαθαίνουμε και σκεφτόμαστε.

Από τη γραφή στο πληκτρολόγιο

Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, οι δεσμοί μεταξύ χειρογράφου και της ευρύτερης εκπαιδευτικής ανάπτυξης είναι βαθιές. Όπως επισημαίνεται σε άρθρο των New York Times, τα παιδιά που μαθαίνουν πρώτα να γράφουν, μαθαίνουν πιο γρήγορα να διαβάζουν και είναι καλύτερα στο να παράγουν ιδέες και να διατηρούν πληροφορίες.

Σύμφωνα με έκθεση του Collège de France στο Παρίσι, όταν γράφουμε, ένα μοναδικό νευρωνικό κύκλωμα ενεργοποιείται αυτόματα, ενώ υπάρχει μια βασική λειτουργία του εγκεφάλου που αναγνωρίζει τη χειρονομία της γραφής και ενεργοποιεί εγκεφαλικές και ψυχικές διεργασίες, οι οποίες βοηθούν το άτομο στο να μαθαίνει πιο εύκολα.

Το πείραμα

Μια μελέτη του 2012 στο Πανεπιστήμιο της Ιντιάνα, ενισχύει τις παραπάνω απόψεις. Ερευνητές πραγματοποίησαν ένα πείραμα με παιδιά που δε γνώριζαν γραφή και ανάγνωση. Κατά τη διάρκεια του πειράματος, έδειχναν στα παιδιά ένα γράμμα ή ένα σχήμα σε μια κάρτα και τους ζήτησαν να το αναπαράγουν με τρεις τρόπους: να εντοπίσουν το σχήμα σε μια εικόνα με διάφορα άλλα, να το γράψουν σε ένα κενό λευκό φύλλο, ή να πληκτρολογήσουν σε έναν υπολογιστή. Στη συνέχεια τοποθετήθηκαν σε ένα σαρωτή εγκεφάλου και τους έδειξαν ξανά την εικόνα.

Οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι όταν τα παιδιά έγραφαν το γράμμα με το χέρι, παρουσίαζαν αυξημένη δραστηριότητα σε τρεις περιοχές του εγκεφάλου που ενεργοποιούνται στους ενήλικες όταν διαβάζουν και γράφουν: η αριστερή ατρακτοειδής έλικα, η κάτω μετωπιαία έλικα και το οπίσθιος βρεγματικός φλοιός. Αντίθετα, όταν απλά δακτυλογραφούσαν ή εντόπιζαν την εικόνα δεν έδειξαν καμία τέτοια επίδραση. Η ενεργοποίηση ήταν σημαντικά ασθενέστερη.

Στη συνέχεια, ζητήθηκε από παιδιά που γνώριζαν γραφή να γράψουν κάτι και σε άλλα απλά να τα παρακολουθούν. Μέσω αυτής της διαδικασίας οι επιστήμονες κατέγραψαν την έντονη εγκεφαλκή δραστηριότητα στα παιδιά που άρχισαν να γράφουν, επισημαίνοντας τα οφέλη της μάθησης της γραφής.

Μια ακόμα μελέτη στο Πανεπιστήμιο της Ουάσιγκτον, έδειξε πως τα παιδιά που έγραφαν ένα κείμενο στο χέρι, αφομοίωσαν πιο γρήγορα και μεγαλύτερο αριθμό πληροφοριών.. Επίσης σε αυτά καταγράφηκε μεγαλύτερη νευρική δραστηριότητα σε τομείς που σχετίζονται με τη μνήμη εργασίας.

Τα οφέλη της γραφής με το χέρι

Συμπερασματικά, η διαδικασία της γραφής, όχι μόνο στα σχολικά προγράμματα και για τους μαθητές αλλά και για όλους τους ανθρώπους ανεξαιρέτως, είναι ιδιαίτερα σημαντική, ενώ μερικοί ερευνητές υποστηρίζουν ότι μπορεί ακόμη και να συμβάλλει στην θεραπεία της δυσλεξίας και κινητικών δυσκολιών.

Έτσι, τα οφέλη της γραφής με το χέρι εκτείνονται και πέρα από την παιδική ηλικία. Για τους ενήλικες, το πληκτρολόγιο μπορεί να προσφέρει μια γρήγορη και αποτελεσματική εναλλακτική λύση, αλλά μπορεί και να μειώσει την ικανότητά μάθησης και επεξεργασίας νέων πληροφοριών.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο των New York Times, η γραφή ενισχύει διαδικασίες προβληματισμού και μπορεί να οδηγήσει στην καλύτερη κατανόηση και την κωδικοποίηση της μνήμης. Με το χειρόγραφο η ίδια η πράξη της γραφής μας αναγκάζει να επικεντρωθούμε σε ό,τι είναι σημαντικό και να το κάνουμε ευκολότερα κτήμα μας.

Η άλλη πλευρά του νομίσματος

Παρόλα αυτά είναι πολλοί εκείνοι που δε θεωρούν τα οφέλη της γραφής με το χέρι τόσο σημαντικά και επικεντρώνονται στα θετικά στοιχεία της χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών και νέων τεχνολογιών. Σε αντίθεση με όσους κατακρίνουν το ίντερνετ και τα νέα μέσα και πιστεύουν ότι με τους συνεχείς

περισπασμούς και τις διάσπαρτες πληροφορίες μας μετατρέπουν σε επιφανειακούς στοχαστές και μειώνουν την αντιληπτική μας ικανότητα, υπάρχουν και κάποιοι που υποστηρίζουν ότι μπορούν να ενισχύσουν τις πνευματικές ικανότητες μας. Μια έρευνα του University College του Λονδίνου έδειξε ότι η τεχνολογία βοηθά τους ανθρώπους να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους στα μαθηματικά, τις επιστήμες και τις γλώσσες.

Εντούτοις, δε μπορούμε να αγνοήσουμε την εικόνα που προκύπτει από τις έρευνες, οι οποίες συνδέουν, με αρνητική σχέση, την παραγωγικότητα και τη δημιουργικότητα με τη χρήση πληκτρολογίου. Επίσης έρευνες συνδέουν και την πολύωρη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και άλλων συσκευών με σταδιακή απώλεια μέρους της αντιληπτικής ικανότητας, της συγκέντρωσης και της μνήμης.

Πηγή: tvxs.gr